

ZASADY METODYCZNE POLSKIEJ KLASYFIKACJI WYROBÓW I USŁUG (PKWiU 2008)

1 POSTANOWIENIA OGÓLNE

- 1.1 Zawarte w niniejszym opracowaniu zasady metodyczne Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług (PKWiU 2008) określają podstawowe cele, konstrukcję i sposób posługiwania się nią oraz zasady interpretacji i aktualizacji.
- 1.2 Polska Klasyfikacja Wyrobów i Usług (PKWiU 2008) składa się z:
- niniejszych zasad metodycznych,
 - uwag do poszczególnych sekcji,
 - schematu klasyfikacji,
 - kluczy powiązań PKWiU 2004 – PKWiU 2008, PKWiU 2008 – PKWiU 2004.
- 1.3 Zasady metodyczne stanowią integralną część niniejszej klasyfikacji. Zawarte w nich postanowienia obowiązują przy jej interpretacji i stosowaniu.
- 1.4 Schemat klasyfikacji stanowi wykaz grupowań i obejmuje:
- symbole grupowań,
 - nazwy grupowań,
 - symbole grupowań Nomenklatury Scalonej (CN 2007) dla wyrobów.
- 1.5 Polska Klasyfikacja Wyrobów i Usług (PKWiU 2008) została opracowana głównie na potrzeby statystyki, może stanowić także podstawę wykazów grupowań, względnie konkretnych wyrobów i usług, stosowanych przy podejmowaniu określonych decyzji gospodarczych, jak również organizacji ewidencji źródłowej podmiotów gospodarczych w postaci indeksów materiałowych, towarowych itp. narzędzi ewidencyjnych.

2 MIEJSCE POLSKIEJ KLASYFIKACJI WYROBÓW I USŁUG (PKWiU 2008) W SYSTEMIE KLASYFIKACJI STATYSTYCZNYCH

- 2.1 Klasyfikacje gospodarcze są w statystyce podstawowym narzędziem służącym zarówno do zbierania, przetwarzania, jak i do prezentowania danych statystycznych. Wyróżnia się dwa główne rodzaje stosowanych w statystyce klasyfikacji gospodarczych:
- klasyfikacje działalności przeznaczone do klasyfikowania działalności podmiotów gospodarczych i innych jednostek stosowane przy przedstawianiu struktury i wewnętrznych powiązań gospodarki,
 - klasyfikacje produktów przeznaczone do klasyfikowania efektów działalności jednostek organizacyjnych stosowane są do przedstawiania danych statystycznych związanych z wytwarzaniem, obrotem i zużyciem produktów.
- 2.2 Obowiązujący system gospodarczych klasyfikacji statystycznych wprowadzonych rozporządzeniami Rady Ministrów obejmuje:
- Polską Klasyfikację Działalności (PKD 2007),
 - Polską Klasyfikację Wyrobów i Usług (PKWiU 2008)
- oraz Nomenklaturę Scaloną (CN), wprowadzaną corocznie rozporządzeniem Komisji Europejskiej.
- 2.3 Miejsce PKWiU 2008 w systemie, powiązanie z innymi klasyfikacjami systemu międzynarodowego – szerzej omówione w dalszej części – przedstawiono w postaci schematu poniżej.

SYSTEM POWIĄZAŃ STATYSTYCZNYCH KLASYFIKACJI GOSPODARCZYCH

Zasięg klasyfikacji (system kodowy)	Klasyfikacja działalności	Klasyfikacja produktów (wyroby + usługi)	Nomenklatury pochodne produktów	Klasyfikacja towarów w handlu zagranicznym
Międzynarodowy (ONZ)	ISIC Międzynarodowa Standardowa Klasyfikacja Rodzajów Działalności	CPC Centralna Klasyfikacja Produktów		HS Zharmonizowany System Oznaczenia i Kodowania Towarów
(Własny system kodowy poszczególnych klasyfikacji)	YYYY	WWWWW		HHHH HH
Unii Europejskiej (UE)	NACE Nomenklatura Działalności we Wspólnocie Europejskiej	CPA Klasyfikacja Produktów wg Działalności	Lista PRODCOM	CN Nomenklatura Scalona
(Jednolity system kodowy)	YY.YX	YY.YX.ZZ	YY.YX.ZZ.PP	HHHH HH CC
Krajowy - Polska	PKD Polska Klasyfikacja Działalności	PKWiU Polska Klasyfikacja Wyrobow i Usług	PRODPOL Nomenklatura do badania produktów przemysłowych do sprawozdawczości bieżącej i rocznej	CN Nomenklatura Scalona
(Jednolity system kodowy spójny z europejskim)	YY.YX.A	YY.YX.ZZ. N	YY.YX.ZZ-PP.SS.KK	HHHH HH CC

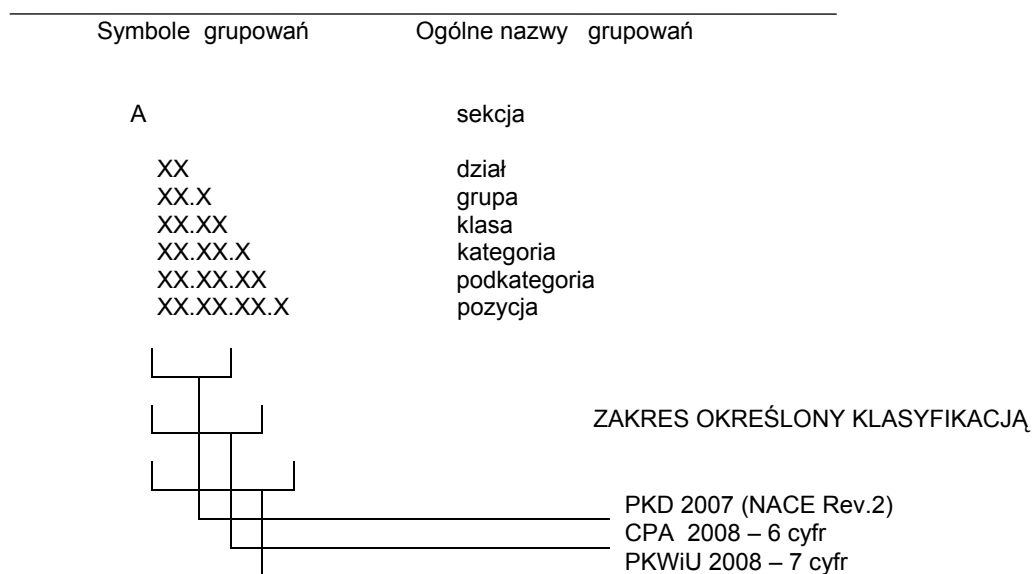
(„A” w symbolu – znak alfabetyczny)

- 2.4 Klasyfikacje statystyczne są ze sobą zharmonizowane. Wyróżnia się zharmonizowanie klasyfikacji tego samego rodzaju w ramach systemów: ONZ, UE, krajowych oraz zharmonizowanie klasyfikacji różnego rodzaju, czyli np. klasyfikacji działalności z klasyfikacjami produktów.
- 2.5 Klasyfikacje tego samego rodzaju zachowują wzajemne powiązania pojęciowe, zakresowe i w większości przypadków kodowe, a wyróżniają się przede wszystkim rozwiniętą strukturą (rozbudowaną szczegółowością).
Dotyczy to odpowiednio zharmonizowania ISIC, NACE i PKD oraz kolejno zharmonizowania CPC, CPA i PKWiU, a także zharmonizowania HS, CN.

3 STRUKTURA POLSKIEJ KLASYFIKACJI WYROBÓW I USŁUG

- 3.1 Polska Klasyfikacja Wyrobów i Usług (PKWiU 2008) jest klasyfikacją obejmującą grupowania produktów w podziale siedmiopoziomowym określoną przez Polską Klasyfikację Działalności (PKD 2007) oraz Nomenklaturę Scaloną (CN 2007).

- 3.2 Grupowania poziomu pierwszego – „sekcje” oznaczone są symbolami jednoliterowymi.
 Grupowania poziomu drugiego – „działy” oznaczone są symbolami dwucyfrowymi.
 Grupowania poziomu trzeciego – „grupy” oznaczone są symbolami trzycyfrowymi.
 Grupowania poziomu czwartego – „klasy” oznaczone są symbolami czterocyfrowymi.
 Grupowania poziomu piątego – „kategorie” oznaczone są symbolami pięciocyfrowymi.
 Grupowania poziomu szóstego – „podkategorie” oznaczone są symbolami sześciocyfrowymi.
 Grupowania poziomu siódmego – „pozycje” oznaczone są symbolami siedmiocyfrowymi.
- 3.3 Struktura grupowań PKWiU 2008, ich symbole i sposób zapisu, ogólne nazwy grupowań poszczególnych szczebli są następujące:

(A – oznaczenia literowe, XX – oznaczenia cyfrowe)

- 3.4 Dla pierwszych czterech poziomów PKWiU 2008 przyjęto (analogicznie jak w CPA 2008) jako kryterium podziału produktów ich pochodzenie zdefiniowane przez PKD 2007 (NACE Rev.2). W efekcie powoduje to, że każdy produkt będący wyrobem lub usługą powinien być przyporządkowany wyłącznie do jednego rodzaju działalności zaliczonego do określonej sekcji, działu, grupy i klasy.

Podział produktów na tych poziomach odpowiada zatem podziałowi działalności przyjętemu w NACE Rev.2 oraz PKD 2007, co ma swe odzwierciedlenie w czterocyfrowych symbolach (YY.YX) PKWiU 2008 zgodnych z symbolami przyjętymi w NACE Rev.2 i PKD 2007. Wyjątek stanowią produkty rybactwa (dział 03), meble do siedzenia i części do mebli objęte klasą 31.00, budynki i roboty budowlane związane ze wznoszeniem tych budynków, objęte działem 41 oraz sprzedaż detaliczna objęta działem 47 (por. 5.2.2.2, 5.2.2.5, 5.2.2.6).

Redakcja nazw grupowań tych poziomów nawiązuje również do odpowiadających im nazw rodzajów działalności, z nielicznymi wyjątkami, rozszerzonymi w przypadku PKWiU 2008, w celu doprecyzowania zakresów danej sekcji, grupy, działu czy klasy (np. nazwa działu 27 została rozszerzona w stosunku do nazwy tego działu w PKD o nonelektryczny sprzęt gospodarstwa domowego).

- 3.5 Na poziomach piątym i szóstym („kategorie” i „podkategorie”) w PKWiU 2008 przyjęto podział produktów określony na tych samych poziomach co w europejskiej Klasyfikacji Produktów wg Działalności (CPA), przejmując również z tej klasyfikacji pięcio- i sześciocyfrowe symbole oraz ich nazwy.
- 3.6 Na poziomie siódmym za podstawę podziału przyjęto potrzeby krajowe.

4 ZAKRES RZECZOWY POLSKIEJ KLASYFIKACJI WYROBÓW I USŁUG (PKWiU 2008)

4.1 Polska Klasyfikacja WYROBÓW i Usług (PKWiU 2008) jest klasyfikacją produktów pochodzenia krajowego oraz z importu, przy czym:

pod pojęciem produktów rozumie się wyroby i usługi:

- **pod pojęciem wyrobów** rozumie się surowce, półfabrykaty, wyroby finalne oraz zespoły i części tych wyrobów - o ile występują w obrocie,
- **pod pojęciem usług** rozumie się:
 - wszelkie czynności świadczone na rzecz jednostek gospodarczych prowadzących działalność o charakterze produkcyjnym, tzn. usługi dla celów produkcji nietworzące bezpośrednio nowych dóbr materialnych,
 - wszelkie czynności świadczone na rzecz jednostek gospodarki narodowej oraz na rzecz ludności, przeznaczone dla celów konsumpcji indywidualnej, zbiorowej i ogólnospołecznej.

Pojęcie usług nie obejmuje czynności związanych z wytwarzaniem wyrobów (włączając półfabrykaty, elementy, części, obróbkę elementów) z materiałów własnych przedsiębiorstwa na zlecenie innych jednostek gospodarki narodowej, przeznaczonych do celów produkcyjnych lub do dalszej odsprzedaży oraz z reguły nie obejmuje wytwarzania wyrobów na indywidualne zamówienie ludności z materiałów własnych wykonawcy.

4.2 Polska Klasyfikacja WYROBÓW i Usług (PKWiU 2008) została oparta na następujących klasyfikacjach i nomenklaturach międzynarodowych:

- Nomenclature statistique des Activités économiques dans la Communauté Européenne (NACE), Rev. 2 (Nomenklatura statystyczna działalności gospodarczych we Wspólnocie Europejskiej),
- Classification of Products by Activity (CPA), wersja 2008 (Klasyfikacja Produktów wg Działalności),
- Combined Nomenclature (CN), obowiązująca w roku 2007 r. (Nomenklatura Scalona) – w odniesieniu do określenia zakresów rzeczowych poszczególnych grupowań dotyczących wyrobów,

jak również Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007).

5 ZASADY TWORZENIA GRUPOWAŃ PKWiU 2008

5.1 Sposób tworzenia grupowań na poszczególnych szczeblach podziału

5.1.1 W PKWiU 2008 rozróżnia się niżej podane rodzaje grupowań:

- **grupowania macierzyste** - są to grupowania podlegające podziałowi na niższych szczeblach, np. podkategorie są grupowaniami macierzystymi w stosunku do pozycji; pozycje nie mogą być grupowaniami macierzystymi;
- **grupowania pochodne** - są grupowaniami, na które dzielą się grupowania macierzyste, np. pozycje są grupowaniami pochodnymi w stosunku do podkategorii;
- **grupowania końcowe** - są to grupowania, które nie podlegają podziałowi; w PKWiU 2008 są nimi jedynie pozycje.

5.1.2 Przy tworzeniu PKWiU 2008 przyjęto zasadę **kompletności podziału grupowań macierzystych** jako podstawowy i nieodzowny warunek poprawności całej klasyfikacji; zasada ta stanowi, że **suma zakresów grupowań pochodnych musi być równa zakresowi bezpośrednio nadrzędnego grupowania macierzystego**; oznacza to, że suma zakresów grupowań pochodnych musi w pełni wyczerpywać zakres grupowania macierzystego i nie może być od niego większa.

- 5.1.3 W przypadkach, w których suma zakresów grupowań pochodnych nie wyczerpuje całego zakresu grupowania macierzystego, tworzy się grupowanie obejmujące produkty pozostałe; obejmuje ono produkty, które zalicza się do grupowania bezpośrednio nadrzędnego, lecz niedające się zaliczyć do któregośkolwiek grupowania pochodnego. Grupowania „pozostałe” tworzy się również dla:

- łącznego ujęcia produktów o mniejszym znaczeniu ekonomicznym, których nie można wyodrębnić ze względu na ograniczenie liczby, grupowań pochodnych do 9,
- łącznego ujęcia produktów „nowych” niedających się zaliczyć do pozostałych grupowań danego szczebla i dla których, ze względu np. na wielkość produkcji, nie jest celowe wydzielanie w osobne grupowanie; z chwilą wzrostu produkcji dla produktów tych mogą być tworzone grupowania odrębne.

Grupowanie obejmujące „produkty pozostałe” z reguły otrzymuje symbol „9” bez względu na to, czy na danym szczeblu podziału stosowano osiem czy też mniej grupowań pochodnych. Wyjątkiem od tej zasady jest zarezerwowanie w sekcji C cyfry „9” na miejscu 5. symbolu dla oznaczenia grupowań obejmujących usługi związane z produkcją.

- 5.1.4 **Zakresy poszczególnych grupowań pochodnych określonego grupowania macierzystego w żadnym przypadku nie mogą zachodzić na siebie**, tzn. nie może powstać sytuacja, w której określony produkt może być zaliczany do więcej niż jednego grupowania PKWiU 2008 (**zasada jednoznaczności grupowań**).

- 5.1.5 Podstawowym założeniem budowy PKWiU 2008 jest powiązanie klasyfikacji produktów (wyróbów i usług) z klasyfikacją rodzajów działalności gospodarczych (PKD 2007) tak, aby każdy produkt był klasyfikowany przede wszystkim w zależności od rodzaju działalności, w wyniku której powstaje. A zatem: **każdy produkt (wyrób, usługa) powinien być zaliczony wyłącznie do jednego rodzaju działalności gospodarczej** określonego w Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007).

Kryterium to jest podstawą utworzenia pierwszych czterech poziomów PKWiU 2008, tj. sekcji, działów, grup i klas. Powyższe powiązanie PKWiU 2008 z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD 2007) ma szczególne znaczenie dla badań statystycznych zjawisk gospodarczych i dalszej korelacji z międzynarodowymi klasyfikacjami celowymi, takimi jak: Klasyfikacja Funkcji Rządu, Klasyfikacja Indywidualnej Konsumpcji Celowej, Klasyfikacja Celowych Nakładów Producentów i innych.

- 5.1.6 Przy tworzeniu PKWiU 2008 przyjęto jako **podstawowy hierarchiczno-dziesiętny system podziału grupowań macierzystych**. Liczbę grupowań pochodnych dla każdego grupowania macierzystego ograniczono do dziewięciu. Dziesiętny system podziału grupowań zastosowano w pełni w odniesieniu do grup, klas, kategorii, podkategorii i pozycji. System setny podziału grupowań zastosowano w pełni jedynie w odniesieniu do działów.

Potrzeba tworzenia nowych grupowań PKWiU 2008 może wynikać w szczególności z:

- pojawienia się w obrocie nowych rodzajów produktów,
- konieczności wydzielenia osobnego grupowania dla produktów o dotychczas niewielkim znaczeniu gospodarczym, objętych grupowaniami „pozostałe” w przypadku wzrostu ich znaczenia, względnie wielkości produkcji,
- konieczności obserwacji produktów o specjalnym znaczeniu gospodarczym.

5.2 Zakres rzeczowy grupowań obejmujących wyroby

- 5.2.1 Ogólne zasady określania zakresu rzeczowego grupowań obejmujących wyroby

PKWiU 2008 w zakresie wyrobów tworzone, uwzględniając właściwości fizyczne oraz strukturę wyrobów. Ma to swoje potwierdzenie w przyjętych podstawowych kryteriach podziału (por.5.1.5). W oparciu o te założenia zbudowane są również międzynarodowe klasyfikacje handlu zagranicznego:

- Zharmonizowany System Oznaczenia i Kodowania Towarów (HS) oraz
- Nomenklatura Scalona (CN).

W celu maksymalnego zharmonizowania międzynarodowych klasyfikacji wyrobów na potrzeby statystyki produkcji z wcześniej opracowanymi międzynarodowymi klasyfikacjami towarów na potrzeby handlu zagranicznego - przy opracowywaniu klasyfikacji wyrobów posłużono się jako „blokami konstrukcyjnymi” pozycjami Nomenklatury Scalonej (CN). Z tych względów, w PKWiU 2008 **zakres rzeczowy większości grupowań obejmujących wyroby jest określony zakresem rzeczowym odpowiednich pozycji CN**, to znaczy, że każde grupowanie PKWiU 2008 odpowiada całej pozycji, części pozycji lub stanowi agregat kilku pozycji CN. Ich symbole podano w kolumnie 3 schematu klasyfikacji. Klucz powiązań PKWiU 2008 – CN 2007 został przygotowany w oparciu o projekt klucza CPA 2008 – CN 2007, opracowany przez Eurostat (Urząd Statystyczny w UE).

- 5.2.2 Szczególne przypadki określania zakresu rzeczowego grupowań obejmujących wyroby i usługi:
- 5.2.2.1 Klasie PKD 2007 01.50 *Uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt (działalność mieszana)* w PKWiU 2008 nie są przydzielone żadne produkty, gdyż produkty gospodarstw mieszanych nie różnią się od produktów gospodarstw wyspecjalizowanych; produkty te są sklasyfikowane w odpowiednich pozycjach grup 01.1 - 01.4.
- 5.2.2.2 Klasom PKD 2007: 03.11 *Rybołówstwo w wodach morskich*, 03.12 *Rybołówstwo w wodach śródlądowych*, 03.21 *Chów i hodowla ryb oraz pozostałych organizmów wodnych w wodach morskich*, 03.22 *Chów i hodowla ryb oraz pozostałych organizmów wodnych w wodach śródlądowych* odpowiada tylko jedna klasa w PKWiU 2008 03.00 *Ryby i pozostałe produkty rybactwa, usługi wspomagające rybactwo*, ponieważ produktów pochodzących z tych dwóch działalności nie można rozróżnić.
- 5.2.2.3 Odpady i złom zostały sklasyfikowane w PKWiU 2008 w dziale 38 *Usługi związane ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców*, który obejmuje odpady, usługi związane ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem oraz usługi odzysku surowców wtórnych i surowce wtórne.
- 5.2.2.4 Wyroby używane, względnie zużyte sklasyfikowano w grupowaniach dla nich wydzielonych (np. 13.94.20 i 14.13.40). W pozostałych przypadkach, gdy dla określonych wyrobów używanych, względnie zużytych nie wydzielono odrębnych grupowań, wówczas wyroby takie zalicza się do tego samego grupowania co wyroby nowe.
- 5.2.2.5 W dziale 41 *Budynki i roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków*, zostało zastosowane odmienne kryterium podziału niż w PKD 2007. PKWiU 2008 klasyfikuje rodzaje budynków oraz rodzaje prac związanych z ich wznoszeniem. Podczas, gdy PKD 2007 klasyfikuje tylko rodzaje prac. W związku z tym struktura PKD 2007 i PKWiU 2008 w ramach działu 41, od poziomu grupy jest rozbieżna.
- 5.2.2.6 Handel detaliczny sklasyfikowany w dziale 47 PKWiU 2008 został podzielony według innego kryterium niż w PKD 2007. W PKD 2007 zastosowano podział wg miejsca sprzedaży (sklepy wyspecjalizowane, niewyspecjalizowane, stragany, targowiska) i wg towaru. Natomiast w PKWiU 2008 handel detaliczny został podzielony wg towaru będącego przedmiotem obrotu. W związku z tym symbole grupowań PKD 2007 i PKWiU 2008 w ramach działu 47, od poziomu grupy są różne.
- 5.2.2.7 Wyroby niekompletne lub niegotowe zalicza się do grupowań obejmujących wyroby gotowe kompletne pod warunkiem, że mają zasadnicze cechy wyrobu kompletnego i gotowego. Analogicznie zalicza się wyroby niezmontowane lub zdemontowane.
- 5.2.2.8 Części i akcesoria zalicza się w PKWiU 2008 do klas obejmujących wyroby, do których one należą, z tym że pod pojęciem „części i akcesoria” rozumie się również zespoły i elementy. Dla części i akcesoriów o szczególnym znaczeniu gospodarczym zostały utworzone osobne grupowania.

Dotyczy to w szczególności części i akcesoriów do:

- maszyn i urządzeń,
- sprzętu transportowego,
- elementów wyposażenia elektrycznego i elektronicznego.

Do grupowań obejmujących części i akcesoria nie zalicza się jednak tych, które potraktowano jako samodzielne wyroby finalne i dla których wydzielono osobne grupowania, np. łożyska (28.15), elementy złączne, śruby i wkręty, łańcuchy i sprężyny (25.94), śruby napędowe do statków i łodzi (25.99.26) i inne. Części i akcesoria, dla których nie stworzono osobnych grupowań, zalicza się do grupowań obejmujących wyroby finalne, w których skład wchodzi. Części i akcesoria wchodzące w skład różnych wyrobów (o ile nie wydzielono dla nich osobnych grupowań) zalicza się do grupowania obejmującego wyrób finalny, w którym najczęściej są stosowane.

5.2.2.9 Futerały i podobne pojemniki specjalnie wyprofilowane lub wyścielane do umieszczania w nich odpowiednich wyrobów (zestawów), przystosowane do użytkowania długotrwałego i sprzedawane wraz z tymi wyrobami, zalicza się do grupowań obejmujących zawarte w nich wyroby. Nie dotyczy to jednak pojemników nadających całości charakter szczególny.

Futerały i podobne pojemniki, o których mowa wyżej, sprzedawane osobno bez wyrobów, które mają chronić, zalicza się jako osobne wyroby finalne do odpowiednich grupowań w zależności od materiału, z jakiego zostały wykonane.

5.3 Zakres rzeczowy grupowań obejmujących usługi

5.3.1 Przedmiotem klasyfikowania wg PKWiU 2008 są czynności (będące końcowymi efektami działalności) o charakterze usługowym, świadczone przez podmioty gospodarcze (jednostki organizacyjne) na rzecz innych podmiotów gospodarczych (jednostek organizacyjnych) lub na rzecz ludności. PKWiU 2008 nie ma zastosowania do klasyfikowania czynności wewnątrzzakładowych.

5.3.2 Każdą usługę należy zaliczać do odpowiedniego grupowania zgodnie z jej charakterem, niezależnie od symbolu, pod którym został zaklasyfikowany w krajowym rejestrze urzędowym podmiotów gospodarki narodowej REGON podmiot gospodarczy wykonujący usługę.

5.3.3 Czynności o charakterze naprawczym i konserwacyjnym są klasyfikowane:

- naprawy i konserwacje metalowych wyrobów gotowych, maszyn i urządzeń zostały zaliczone do grupy 33.1,
- naprawy i konserwacje bojlerów i kotłów domowego użytku zostały zaliczone do grupy 43.2,
- naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle, zostały zaliczone do odpowiednich grupowań w dziale 45,
- naprawy artykułów użytku osobistego oraz domowego zostały zaliczone do grupy 95.2,
- naprawy komputerów i sprzętu komunikacyjnego zostały zaliczone do grupy 95.1.

5.3.4 Roboty instalacyjne i montażowe wykonywane na miejscu przeznaczenia są klasyfikowane również w ramach działu 33 grupa 33.2, z następującymi zastrzeżeniami:

- roboty instalacyjne i montażowe, wykonane przez producenta wyrobu własnymi siłami, są klasyfikowane tam, gdzie jest sklasyfikowany wyrób,
- budowlane roboty instalacyjne i montażowe, włączając instalowanie (montaż) stolarki budowlanej własnej produkcji, klasyfikuje się w dziale 43,
- roboty instalacyjne wykonywane przez sprzedawcę detalicznego, jako usługa związana ze sprzedażą określonego wyrobu, są klasyfikowane tak jak handel detaliczny w odpowiednim grupowaniu działu 47.

5.3.5 Instalowanie i montaż maszyn i urządzeń na miejscu przeznaczenia klasyfikuje się w jednym i tym samym grupowaniu łącznie z przeprowadzonym ewentualnie przez tę samą jednostkę, rozruchem i szkoleniem personelu w zakresie rutynowych czynności związanych z użytkowaniem i konserwacją zainstalowanego wyrobu.

- 5.3.6 Pod pojęciem zlecenie wykonania usług na zewnątrz (outsourcing) należy rozumieć kontrakt, zgodnie z którym zleceniodawca wymaga od zleceniobiorcy/podwykonawcy wykonania określonego zadania, np. części lub całego procesu produkcyjnego, usług związanych z zatrudnieniem lub usług pomocniczych.

6 ZASADY BUDOWY SCHEMATU KLASYFIKACJI

6.1 Symbole cyfrowe grupowań (kolumna 1)

- 6.1.1 W PKWiU 2008 przyjęto w zasadzie hierarchiczno-dziesiętny system podziału grupowań, co przesądziło o zastosowaniu poniżej sekcji również hierarchiczno-dziesiętnej budowy symboli grupowań z zastrzeżeniem cyfr „0” i „9” dla celów specjalnych. (Sekcje oznaczono symbolami literowymi). System setny zastosowano, analogicznie jak w PKD 2007 i NACE Rev. 2, jedynie dla działów.

- 6.1.2 Podstawowy symbol grupowania jest siedmioocyfrowy, zapisywany w blokach po dwa znaki oddzielone kropką, z tym że blok pierwszych sześciu cyfr jest w pełni zgodny z klasyfikacją europejską CPA. Natomiast poziom siedmioocyfrowych grupowań odzwierciedla specyfikę krajową.

- 6.1.3 Cyfra „0” w systemie symbolizacji PKWiU 2008 ma następujące zastosowania:

1. na pierwszym lub drugim miejscu symbolu na równi z pozostałymi cyframi tworzy symbole działów,
2. na pozostałych miejscach symbolu oznacza, że dane grupowanie nie podlega podziałowi na tym poziomie.

Zastosowanie zera, o którym mowa w pkt 1, powoduje, że wszystkie grupowania końcowe w PKWiU 2008 muszą mieć symbole siedmioznakowe, natomiast grupowania macierzyste mają symbole od dwu- do sześciocyfrowych.

- 6.1.4 Cyfra „9” została zarezerwowana w symbolach PKWiU 2008 do:

- oznaczania grupowań „pozostałe”, „gdzie indziej niesklasyfikowane”, chyba że grupowanie macierzyste dzieli się bez reszty na dziewięć określonych grupowań i grupowanie „pozostałe” nie występuje,
- oznaczania na miejscu 5. w sekcji C grupowań obejmujących usługi związane z produkcją, nawet gdy cyfra „9” nie byłaby następną cyfrą w porządku numerycznym.

6.2 Nazwy grupowań (kolumna 2)

- 6.2.1 Podstawową funkcją nazwy grupowania jest określenie zakresu tego grupowania.

- 6.2.2 Każde grupowanie jest jednocześnie określone (identyfikowane) przez jego symbol i nazwę. Przy określaniu poszczególnych grupowań poza PKWiU 2008, np. w nomenklaturach pochodnych, decyzjach administracyjnych, należy podawać zarówno jego symbol, jak i nazwę w pełnym brzmieniu, tj. nazwę pełną.

- 6.2.3 W PKWiU 2008 nie powinny powtarzać się dwie jednakowo brzmiące nazwy. Wyjątek stanowią jedynie nazwy grupowań stworzonych formalnie w przypadkach niewystępowania podziału na dany szczebel.

- 6.2.4 Nazwy grupowań na poziomach wyższych, tj. sekcji, działu, grupy, a niekiedy klasy, nie zawsze w pełni oddają zakresy grupowań wchodzących w ich skład na poziomie końcowym. Wynika to z faktu, że nazwy tych grupowań są formułowane w sposób ogólny i skrótowy, użyteczny przy prezentacji danych.

- 6.2.5 Nazwy grupowań obejmujących „pozostałe produkty” tworzą poprzez powtórzenie nazwy pełnej grupowania macierzystego bezpośrednio wyższego szczebla oraz dopisanie wyrazu „pozostałe”. Gdy grupowanie obejmujące „pozostałe produkty” uległo dalszemu podziałowi, w którego wyniku powstało kolejne grupowanie „pozostałe”, otrzymało ono na końcu nazwy brzmienie „gdzie indziej niesklasyfikowane”.

6.3 Powiązania grupowań PKWiU 2008 z innymi klasyfikacjami i nomenklaturami (kolumna 3)

- 6.3.1 Oparcie podziału pierwszych czterech poziomów PKWiU 2008 na klasyfikacji PKD 2007 oraz oznaczanie ich symbolami przyjętymi w PKD 2007 powoduje, że formalne powiązanie tych klasyfikacji następuje bezpośrednio poprzez pierwsze cztery cyfry symbolu PKWiU 2008, z wyjątkami, o których mowa w pkt 5.2.2.
- 6.3.2 W analogiczny sposób powiązано PKWiU 2008 z klasyfikacją CPA 2008. Symbole kategorii i podkategorii odpowiadają ściśle symbolom CPA 2008.
- 6.3.3 W PKWiU 2008 zakres rzeczowy siedmiocyfrówek obejmujących wyroby określono zakresami rzeczowymi odpowiednich grupowań Nomenklatury Scalonej (CN).
- 6.3.4 Zamieszczony po symbolach HS/CN wyróżnik „x” oznacza, że wyroby objęte danym grupowaniem PKWiU 2008 nie wyczerpują pełnego zakresu rzeczowego danego grupowania, natomiast w przypadkach, w których HS/CN nie precyzuje, gdzie zaliczane są określone produkty, w kolumnie 3 zamieszczono znak „-”.
- 6.3.5 PKWiU 2008 nie zawiera powiązań z CPC ver. 2, ponieważ prace nad tą klasyfikacją nie zostały jeszcze zakończone. Klucz PKWiU 2008 - CPC ver. 2 zostanie przygotowany po przyjęciu ostatecznej wersji klasyfikacji CPC przez ONZ i wydany jako osobne wydawnictwo.
- 6.3.6 Dla ułatwienia prac związanych z reorganizacją, względnie uzupełnieniem ewidencji źródłowej jednostek gospodarczych oraz ułatwieniem zaliczenia określonych produktów do odpowiednich grupowań PKWiU zostały opracowane klucze powiązań PKWiU 2004 – PKWiU 2008 oraz PKWiU 2008 – PKWiU 2004.
Należy jednak podkreślić, że powiązania zawarte w kluczach nie oznaczają pełnej odpowiedniości grupowań PKWiU, lecz określają, że produkty zaliczane do danego grupowania PKWiU 2004 (2008) są zaliczane do wymienionych w kolumnie 3 grupowań PKWiU 2008 (2004).
Znak „*” przy symbolu grupowania w kolumnie 3 oznacza, że zakres grupowania PKWiU 2004 (2008) nie w pełni odpowiada zakresowi danego grupowania z PKWiU 2008 (2004).
Brak znaku „*” przy symbolu grupowania w kolumnie 3 oznacza, że grupowanie PKWiU 2004 (2008) w pełni odpowiada zakresowi danego grupowania PKWiU 2008 (2004).

7 SPOSÓB ZALICZANIA PRODUKTÓW DO POSZCZEGÓLNYCH GRUPOWAŃ

7.1 Uzasadnienie

Podstawowym przeznaczeniem PKWiU 2008 jest zapewnienie jednolitego grupowania produktów w celu jednolitej agregacji danych źródłowych na potrzeby statystyki, co wymaga uwzględnienia jej w ewidencji podstawowej jednostek gospodarczych. Ponadto w wielu przypadkach PKWiU 2008 jest wykorzystywana do określania produktów, względnie ich grup objętych danymi preferencjami lub zakazami, np. w sferze podatkowej. Szczególnie istotne jest zatem prawidłowe, zawsze jednakowe zaliczanie poszczególnych produktów do tych samych grupowań końcowych PKWiU 2008.

7.2 Podstawy zaliczania

Przy ustalaniu właściwego grupowania PKWiU 2008, do którego zalicza się określony produkt, należy kierować się zasadami budowy i logiki struktury PKWiU 2008.

W żadnym przypadku o takim lub innym zaliczeniu produktu nie mogą decydować przesłanki sprzeczne z zasadami PKWiU 2008. Szczególnie niedopuszczalne jest kierowanie się korzyściami materialnymi, względnie innymi przywilejami wynikającymi z takiego lub innego zaklasyfikowania produktu.

Przy zaliczaniu produktów do określonego grupowania PKWiU 2008 należy posługiwać się:

- niniejszymi zasadami metodycznymi,
- nazwami grupowań końcowych PKWiU 2008,
- wyjaśnieniami i wskazówkami zawartymi w osobnych wydawnictwach: „Wyjaśnienia do Taryfy Celnej” wydane rozporządzeniem Ministra Finansów oraz „Noty wyjaśniające do Nomenklatury Scalonej Wspólnot Europejskich” publikowane w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej, seria C,
- ogólnymi regułami interpretacji Nomenklatury Scalonej (CN).

Wszystkie wymienione wyżej elementy mają dla ustalenia zakresu rzeczowego grupowań PKWiU 2008 jednakową moc stanowiącą.

Ponadto przy zaliczaniu wyrobów do określonego grupowania PKWiU 2008, mogą być pomocne „Szczególne przypadki określania zakresu rzeczowego grupowań obejmujących wyroby” zamieszczone w pkt 5.2.2.

7.3 Zaliczanie danego produktu do odpowiedniego grupowania jest obowiązkiem producenta (względnie usługodawcy)

Zaliczenie określonego produktu do właściwego grupowania PKWiU 2008 należy do obowiązków producenta (usługodawcy) tego produktu. Wynika to z faktu, że właśnie producent (usługodawca) posiada wszystkie informacje niezbędne do właściwego zaliczenia produktu do odpowiedniego grupowania PKWiU 2008, tj. informacje dotyczące rodzaju użytego surowca, technologii wytwarzania, konstrukcji i przeznaczenia wyrobu lub charakteru usługi.

W przypadku trudności w ustaleniu właściwego grupowania, do którego należy zaliczyć produkt, producent lub usługodawca może zwrócić się o pomoc do właściwej jednostki określonej w komunikacie Prezesa GUS w sprawie udzielania informacji dotyczącej standardów klasyfikacyjnych, publikowanego w Dzienniku Urzędowym GUS.

7.4 Zasada zaliczania do grupowań końcowych

Zaklasyfikowanie określonego produktu wg PKWiU 2008 należy określać możliwie jak najbardziej szczegółowo, tj. za pomocą grupowań końcowych. Dopiero w przypadku, gdy uzyskane w taki sposób zaklasyfikowanie jest zbyt szczegółowe dla konkretnych potrzeb, można wówczas ustalić mniej szczegółowe, posługując się grupowaniem macierzystym odpowiedniego szczebla.

7.5 Ogólne reguły klasyfikowania wyrobów

Ze względu na ścisłe uzależnienie zakresów rzeczowych grupowań PKWiU 2008 od Nomenklatury Scalonej (CN) (por. pkt 5.2.1) przy zaliczaniu wyrobów do poszczególnych grupowań PKWiU 2008 należy stosować „Ogólne reguły interpretacji Nomenklatury Scalonej (CN)”.

7.6 Ogólne reguły klasyfikowania usług

7.6.1 Usługi dzielą się na:

- **usługi produkcyjne** - czynności będące współdziałaniem w procesie produkcji, ale nietworzące bezpośrednio nowych dóbr, wykonywane przez jedną jednostkę gospodarczą na zlecenie innej jednostki gospodarczej,
- **usługi konsumpcyjne** - wszelkie czynności związane bezpośrednio lub pośrednio z zaspokojeniem potrzeb ludności,
- **usługi ogólnospołeczne** - czynności zaspokajające potrzeby porządkowo-organizacyjne gospodarki narodowej i społeczeństwa jako całości.

7.6.2 Gdy przeprowadzona analiza opisu wykonywanych czynności wskazuje na możliwość zaliczenia usługi do dwóch lub kilku grupowań, należy przyjąć następujące zasady klasyfikacji, z tym jednak, że porównywać można jedynie grupowania tego samego poziomu hierarchicznego:

1. grupowanie, które zawiera bardziej dokładny opis czynności, powinno być uprzywilejowane (wybrane) w stosunku do grupowania zawierającego opis ogólny,
2. usługa złożona, składająca się z kombinacji różnych czynności, której nie można zaklasyfikować zgodnie z ww. zasadą interpretacyjną, powinna być zaklasyfikowana tak, jak gdyby składała się z usługi, która nadaje całości zasadniczy charakter,
3. usługę, której nie można zaklasyfikować zgodnie z powyższymi zasadami (ad. 1, 2) należy zaklasyfikować w grupowaniu odpowiednim dla usługi o najbardziej zbliżonym charakterze.

8 AKTUALIZACJA PKWiU 2008

8.1 Aktualizacja PKWiU 2008, tj. dokonywanie zmian i uzupełnień może dotyczyć:

- zasad metodycznych PKWiU 2008,
- schematu klasyfikacji,
- uwag do poszczególnych sekcji PKWiU 2008,
- kluczy powiązań PKWiU 2004 – PKWiU 2008, PKWiU 2008 – PKWiU 2004.

8.2 Aktualizacja może nastąpić na skutek:

- dokonania przez upoważnione urzędy Unii Europejskiej zmian w klasyfikacjach i nomenklaturach międzynarodowych stanowiących podstawę PKWiU 2008 i klasyfikacjach wymienionych w pkt 4.2 niniejszych zasad,
- pojawienia się w obrocie nowej grupy wyrobów o istotnym znaczeniu gospodarczym, pochodzących z produkcji krajowej bądź z importu,
- rozwoju (wzrostu) produkcji, względnie wzrostu importu wyrobów zaliczanych uprzednio do grupowań „pozostałe”,
- potrzeby bardziej precyzyjnego określenia zakresu grupowań,
- zmiany przydatności niektórych, stosowanych dotychczas kryteriów podziału i wprowadzenia na ich miejsce bardziej przydatnych,
- zmiany podziału grupowania macierzystego przy zachowaniu dotychczasowego kryterium podziału,
- zmiany (unowocześnienia) technologii.

8.3 Wszelkie zmiany i uzupełnienia Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług dokonywane są w trybie przewidzianym w artykule 40 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej.

9 NOMENKLATURY POCHODNE OPARTE NA PKWiU 2008

Pod pojęciem nomenklatury pochodnej opartej na PKWiU 2008 rozumie się wykaz wybranych z PKWiU 2008 grupowań, jednakże w wyjątkowych przypadkach, uzasadnionych określonymi potrzebami badań statystycznych (lub innych), dopuszcza się wprowadzanie do nomenklatur tzw. „pozycji niezgodnych” niebędących grupowaniami PKWiU 2008, lecz stanowiących:

1. sumę grupowania PKWiU 2008,
2. sumę kilku grupowań (lub części grupowań) PKWiU 2008,
3. jeden lub kilka produktów objętych określonymi grupowaniami PKWiU 2008,
4. pozycję zbiorczą utworzoną z pominięciem niektórych grupowań pośrednich PKWiU 2008,
5. pozycję zbiorczą utworzoną w oparciu o inne niż występujące w PKWiU 2008 kryteria.

Nomenklatury produktów, tj. wyrobów, towarów, materiałów i usług, oparte na PKWiU 2008 i stosowane w badaniach statystycznych są opracowywane, aktualizowane i wprowadzane przez Główny Urząd Statystyczny, organy administracji państwowej, względnie organizacje gospodarcze prowadzące określone badania statystyczne. Ponadto nomenklatury pochodne oparte na PKWiU 2008 mogą być również opracowane i stosowane w innych celach, dla których wskazane jest posługiwanie się systematyką PKWiU 2008.

Odpowiedzialność za zgodność nomenklatur z aktualną PKWiU 2008 oraz ich metodyczną poprawność ponoszą instytucje, które je wprowadziły.